

Augsburgska bekännelsens dag i nådens år 2020 Åke Malander (ELBK)

Intr. Psalm 46, GT 1 Sam 3:19-4:1, Ep Rom 1:16-17, Ev Matt 11:25-30

Ditt Ord låt oss behålla I tid och evighet, Låt det få uppehålla Din dyra kristenhet. Den tro hos oss bevara, Som hoppets stjärna är, Ditt eget Ord försvara I jämmerdalen här.

Vår kyrka firar reformationsdag söndagen i midsommarhelgen, alltså i anslutning till den 25 juni, som är den Augsburgska bekännelsens (CA) årsdag. Som en informell predikotext, tillsammans med evangeliet, ska vi i år läsa 2 Timoteus 3:10-17.

När nu vår lutherska kyrka firar reformationsdag och högtidlighåller årsdagen av CA:s tillblivelse är det inte bara, och inte ens i första hand, en historisk minnesdag. Vi har inte den här dagen för att tala om vår kyrkohistoria; vi har inte reformationsdagen för att hylla Martin Luther och fördöma påven. Nej, vi talar om "Guds väldiga gärningar", om Kristus och hans kyrka. Kristus sitter nu på Faderns högra sida i himmelen och utövar sitt trefaldiga ämbete, men han är samtidigt när sin kyrka på jorden "alla dagar intill tidens ände". Idag, på reformationsdagen, tänker vi framför allt på hans profetiska och hans konungliga ämbete. Han kallar och sänder ut predikare med det eviga livets ord, inte bara apostlarna utan även deras efterföljare i alla tider. För: "Hur skulle de kunna åkalla den som de inte har kommit till tro på? Och hur skulle de kunna tro på den som de inte har hört? Och hur skulle de kunna höra om ingen predikar? Och hur skulle några kunna predika om de inte blev utsända?" Bland sina många gåvor har han gett oss "det ämbete som skall försoningen predika". Det är det ämbete, predikoämbetet, Andens ämbete, som genom reformationen återfick sin rätta gestalt. Men vi, Jesu lärjungar, är en liten, svag och bräcklig hjord. Psalmistens ord "Om inte Herren vore min hjälp skulle min själ snart bo i det tysta" är lika mycket våra ord. Kristus styr och regerar, skyddar och bevarar sin kyrka som Konungen. Som Profeten försörjer han henne med nådens medel.

Reformationen – ett ständigt pågående verk

Vi ska inte se reformationen som en engångshändelse på 1500-talet. Vad var den egentligen annat än ett av de kraftfullaste exemplen på Kristi kyrkas ständiga försvarskamp mot yttre och inre nedbrytande och förstörande krafter, sanningens kamp mot lögnen. Det är Bibelns klara ord omsatt i yttre konsekvenser, i praktisk handling. Så har det alltid varit för Kristi lilla hjord, och så är det än idag. Vi blir aldrig befriade från den trons kamp som Kristi kyrka ständigt har att leva under, så länge hon är den stridande och lidande kyrkan. Vi måste, liksom reformatörerna, bekänna sanningen och avvisa lögnen. Och då måste vi, liksom reformatörerna, hämta läran, den gudomliga sanningen – och vapnen mot lögnen och villfarelsen – ur Guds eget Ord, ur *Skriften allena*. (Lever vi själva alltid upp till "Skriften allena"?) Sådant var reformatörernas sätt att bearbeta sin tids stridsfrågor (som till stor del är tidlösa) och som ett resultat därav har reformationen skänkt oss en ovärderlig skatt: bekännelseskriterierna, som vi har samlade i Konkordieboken av år 1580, där CA är själva portalbekännelsen. Dessa får naturligtvis inte på något sätt ställas vid sidan av den Heliga Skrift utan står under Skriften, men de är likväl normerande för vår kyrka, just därför att de mejslar ut och lyfter fram vad Guds Ord säger om de läror som behandlas. Härvid bör framhållas att förpliktelsen till bekännelseskriterierna avser det läromässiga och innefattar inte rent historiska uppgifter och inte heller enskilda detaljexegeser.

Men låt oss nu komma in på själva predikotexten. Det är lätt att vilja gå direkt på vers 14 och följande, men vi ska inte gå förbi första delen. Paulus talar här i kapitel 3 om att den yttersta tiden blir ond och svår, med avfall, kätterier och motstånd och rent av förföljelser. Med "den yttersta tiden" får vi förstå "kyrkans tid", d.v.s. från apostlatiden och fram till Kristi återkomst, men vi ska nog också uppfatta Skriftens framställning så att i själva sluttiden kommer den antikristska ondska som alltid har funnits att tillta både i grad och omfattning. Det betyder för de kristna prövningar och lidanden, vilket ju också Jesus själv förberedde sina lärjungar på. Så hade det varit för apostlarna. Sådant fick reformatörerna möta – och sådant måste vi realistiskt räkna med att få möta, om vi nämligen ska hålla

fast vid Kristi namn och den klara bekännelsen och förvalta det bibliska arvet från fornkyrkan och reformationen. Ty det aposteln talar om är prövningar och lidanden för Kristi namns skull, väl att skilja från vanliga mänskliga lidanden och självförvållade lidanden. Trots att vi kan få möta hårt motstånd ska vi dock inte klaga. Vi vet att ingen prövning kan drabba oss om inte Gud tillåter det, och varför han tillåter det kan vi ana utifrån Romarbrevet 5: *"Men inte bara det, vi jublar också mitt i våra lidanden, eftersom vi vet att lidandet ger tålamod, tålmodet fasthet och fastheten hopp. Och det hoppet bedrar oss inte ..."* Till detta ska vi också lägga apostelns erfarenhet: *"Vilka förföljelser har jag inte fått utstå, och ur alla har Herren räddat mig."*

Denna första del, vers 10 -13, kan vi se som en bakgrund till de förmaningar som den erfarne aposteln, riktar till den mindre erfarne och bekymrade biskopen Timoteus.

Reformationen måste ständigt praktiseras

Men håll fast vid det du har lärt dig, börjar vers 14. Håll fast, förbli är ett nyckelord i Skriften. I Jesu avskedstal återkommer det flera gånger, och i 1 Kor 15 påminner aposteln om *"orden som jag förkunnade, om ni nu håller fast vid dem. Annars var det förgäves att ni kom till tro."* Så allvarligt är det! Hålla fast vid och förbli innebär här att leva med, i och av reformationens "allena".

Håll fast vid det du har lärt dig och blivit överbevisad om, fått visshet om. Timoteus tro vilar helt tydligt på en fast och solid grund. Vissheten är viktig, både för kyrkan som helhet och för varje kristen personligen, både lärovissheten och frälsningsvissheten. Och vissheten kan bara vinnas genom detta: *"Så säger Herren!"*, endast genom Skriftens enkla och klara ord. Just därför är lärotraditionen av stor vikt och betydelse – "du vet av vilka du har lärt det", vilka som har varit dina lärare, vilka som undervisar utifrån Skriften allena, lärare som böjer sig under Skriften och som inte lägger till och drar ifrån efter eget gottfinnande. Den Heliga Skrift har nämligen den förunderliga egenskapen att den kan göra dig vis, vis till salighetens kunskap, att syndaren blir frälst genom tron allena utan lagens gärningar. Så skänker Skriften oss både visshet och vishet angående saligheten, och därmed tröst och frimodighet i anfäktelser och prövningar.

Den välkända vers 16 lär oss att "hela Skriften är utandad av Gud", detta är Skriftens gudomliga inspiration och därav följande garanti för dess fulla tillförlitlighet. Men den säger något mer, som är oerhört viktigt för oss lutheraner att betänka när vi nu firar reformationsdag. Skriften är **nyttig**, den är inte bara ett sant och ofelbart ord, den är ett levande och kraftladdat ord. Ordet är Ande och Liv, det är ett nådemedel, som inte bara vittnar om nåd och syndernas förlåtelse utan också skänker detta. Den är *nyttig* till undervisning, till den intellektuella, förståndsmässiga sidan av tron: "Jag vet på vem jag tror." Den är *nyttig* till bestraffning, till Lagens uttrassakande ord, som avslöjar och dömer all vår egen förmenta rättfärdighet. *Nyttig* till upprättelse, till predikan av evangelium om den absolut fria, villkorlösa nåden för ogudaktiga, förlorade syndare. *Nyttig* till fostran i rättfärdighet, till Lagens tredje bruk som vägleder den pånyttfödde genom det nya livet på helgelsens väg.

Ska vi bevara reformationens kärnav, ska vi förbli evangelisk-lutherska kristna, då måste vi med kraft slå vakt om Ordet som nådemedel. Arvet hotas inte bara från romersk-katolska kyrkan, en minst lika allvarlig fara är reformert teologi, men dess influenser inte är lika lätt synliga som de katolska och därför desto mer förrådiska. Ja det finns de som har fått för sig att det äktlutherska skulle vara "katolskt" och som tycks tro att det reformerta vore lutherskt. Vi har därför en utmaning att rensa bort allehanda reformerta surdegar och återvända till det äktlutherska, och då blir även rågången gentemot påven desto enklare och klarare. (Man kan för övrigt undra varför vi har denna något ensidiga fixering vid den katolska kyrkan och tycks missa att svärmarna beredde Luther mer möda och bekymmer än de påviska; det ena bör vi ta upp och det andra icke glömma.)

Till sist: hur ska du och jag som kristna och vi som kyrka i vårt kristna liv och i vårt kyrkoliv fortsätta på den väg som reformationen banade? Genom att som de syndare vi är ständigt återvända till nådemedlen, bruka Ordet, bruka sakramenten. Genom att vara en studerande kyrka med gudstjänstlivet i centrum och där studierna och forskningen inte är ett självändamål utan får tjäna tron, både till den enskildes och hela kyrkans förkovran och uppbyggelse – för att gudsmänniskan ska bli fullt färdig, väl rustad för varje god gärning. Därtill give Herren sin nåd. Amen.